

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de inculpatul Ilnițchi Iuri Vladimir, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2014, în cauza penală în privința lui

Ilnițchi Iuri Vladimir, născut la 06.01.1962, originar și domiciliat în or. Bălți, str. P. Rareș, 20.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.10.2013 – 07.02.2014;

Instanța de apel: 28.03.2014 – 04.06.2014;

Instanța de recurs: 29.03.2016 – 06.06.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 07 februarie 2014, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost recunoscut vinovat și condamnat Ilnițchi Iuri Vladimir în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 ani închisoare în penitenciar de tip închis.

Măsura preventivă aplicată de nepărăsire a localității a fost schimbată în arest cu luarea acestuia din sala de judecată, calculîndu-i termenul de pedeapsă începînd cu 07 februarie 2014.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța a stabilit, că Ilnițchi Iuri Vladimir la data de 05.08.2013, fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflîndu-se pe teritoriul școlii de arte de pe str. C. Porumbescu, 16 din mun. Bălți, în urma unui conflict spontan apărut cu feciorul său Ilnițchi Ivan, a comis fapte de violență în familie, exprimate prin acțiune intenționată,

manifestată fizic, comisă de către tată asupra fiului, provocându-i suferință fizică ca rezultat al aplicării unei lovituri cu cărămida în regiunea capului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 247 D vătămare corporală gravă a integrității corporale, acțiunile lui fiind încadrate la art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal cu calificativele "violență în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, care a provocat suferință fizică și a cauzat vătămare gravă a integrității corporale".

3. Nefiind de acord cu sentința au declarat apel avocatul Violina Munteanu în numele inculpatului și inculpatul Ilnițchi Iuri.

3.1. Avocatul Violina Munteanu în apelul declarat în numele inculpatului a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței cu emiterea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea apelului avocatul a invocat următoarele argumente:

- inițial conflictul s-a iscat între fiul inculpatului și soția lui, inculpatul implicându-se pentru a-i despărți;
- potrivit art. 76 Cod penal, în speță sunt prezente mai multe circumstanțe atenuante, precum recunoașterea vinovăției, căința sinceră, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii;
- menționează că inculpatul este participant la lichidarea consecințelor catastrofei de la C.A.E. Cernobîl, este invalid de gradul II, fiind grav bolnav, diagnosticat cu cancer și epilepsie;
- în ședință de judecată partea vătămată a renunțat la pretențiile de ordine materială sau morală față de inculpat;
- instanța de fond eronat a reținut ca stare agravantă starea de ebrietate a inculpatului, deoarece în rechizitoriu starea de ebrietate a inculpatului nu este indicată drept circumstanță agravantă.

3.2. Inculpatul Ilnițchi Iuri în apelul declarat a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei.

În motivarea apelului inculpatul a invocat următoarele argumente:

- a acționat pentru a-și apăra soția care a fost agresată de fiul lor, implicându-se pentru ai despărți l-a lovit în vârful capului pe fiu;
- după ce a primit tratament la spital, ieșind din secția de internare fiul său s-a împiedicat și a căzut lovindu-se cu capul de asfalt fiind luat înapoi la spital, dar de toate leziunile fiului a fost învinuit el;

- menționează că este participant la lichidarea consecințelor catastrofei de la C.A.E. Cernobîl, este invalid de gradul II, grav bolnav, diagnosticat cu cancer și epilepsie;

- a invocat starea precară a sănătății, ce-i face insuportabilă existența în condițiile de detenție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2014 au fost respinse apelurile declarate de avocatul Violina Munteanu și inculpatul Ilnițchi Iuri fiind menținută fără modificări sentința Judecătorei Bălți din 07 februarie 2014.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel, a reținut că prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpatul Ilnițchi Iuri Vladimir.

Instanța de apel a reținut că în corespundere cu art. 364¹ alin. (3) Cod de procedură penală, inculpatul a depus pînă la începerea cercetării judecătorești, cerere potrivit căreia el a recunoscut în totalitate fapta reținută în rechizitoriu și baza probantă administrată pe caz (f.d. 85).

Instanța de apel a statuat că instanța de fond în corespundere cu art. 364¹ alin. (4) Cod de procedură penală, prin încheierea protocolară din 04.02.2014 a admis cererea inculpatului, pe motiv că din probele administrate, rezultă că fapta este stabilită, iar în cauză sunt suficiente date cu privire la personalitatea inculpatului, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale.

Astfel, instanța de apel a considerat că instanța de fond just a constatat, că în baza probelor administrate pe caz, pe deplin a fost dovedită vinovăția inculpatului Ilnițchi Iuri în comiterea faptei incriminate - violența în familie, acțiunile lui corect fiind încadrate în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

Atît la faza urmăririi penale cît și în instanța de fond, inculpatul Ilnițchi Iuri a recunoscut integral învinuirea formulată, precum și probele administrate pe caz la învinuirea adusă, fapt ce a și influențat examinarea cauzei într-o procedură simplificată, fără audierea nemijlocită a părții vătămate și a martorilor acuzării.

Totodată, instanța de apel a reținut că instanța de fond după audierea inculpatului a dispus cercetarea nemijlocită a bazei probante administrate pe caz, care pe deplin dovedește vinovăția acestuia în comiterea faptei de violență domestică, acțiunile lui criminale fiind confirmate prin:

- procesul-verbal de autodenunțare din 08.08.2013, prin care Ilnițchi Iuri Vladimir a recunoscut acțiunile de violență față de feciorul său, prin aplicarea unei lovituri cu cărămida (f. d. 3);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 08.08.2013 cu planșa fotografică anexată la el (f. d. 7-8);
- plîngerea părții vătămate Ilnițchi Ion de atragere a tatălui său Ilnițchi Iuri la răspunderea penală, în conținutul căreia, a indicat aplicarea de către acesta față de el a violenței fizice (f. d. 11);
- procesul-verbal de audiere a părții vătămate Ilnițchi Ivan Iuri, din care rezultă aplicarea de către tatăl său a unei lovituri cu cărămida în regiunea capului, în rezultatul cărui fapt i-a cauzat vătămări corporale grave (f. d. 18-19);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 247 D din 16.08.2013 potrivit căruia la Ilnițchi Ivan Iuri au fost depistate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață și sănătate în formă de traumă cranio-cerebrală deschisă - plagă contuză a regiunii temporale pe stînga, fractură deschisă a oaselor bazei craniene, hemotom subdural emisferial pe dreapta, fractură dublă a mandibulei pe stînga, ce puteau apărea în circumstanțele descrise în ordonanța de numire a expertizei, fiind puțin probabil căpătarea acestora ca rezultat al căderii de la înălțimea propriului corp (f. d. 24).

Astfel, instanța de apel a conchis că cumulul de probe administrate în prezenta cauză denotă cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea violenței domestice în împrejurările de fapt a cauzei, stabilite prin învinuirea lui formulată în rechizitoriu.

Instanța de apel a statuat că în cadrul urmăririi penale și la faza judecării cauzei în instanța de fond, inculpatul nu a declarat, că victima ar fi căzut repetat în incinta spitalului, cînd cobora de pe scări, provocîndu-și o vătămare corporală mai gravă decît cea provocat de el inițial. Această versiune a fost înaintată de inculpat, doar în cererea de apel, aceasta nefiind acceptată de către instanța de apel, care a subliniat, că potrivit pct. 30 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 13.12.2013 cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești, sentința adoptată de prima instanță în urma judecării cauzei în procedura simplificată, poate fi contestată cu apel sub aspectul individualizării pedepsei, inculpatul neputînd renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că solicitarea inculpatului privind achitarea sa pentru că nu este vinovat de cauzarea vătămarilor corporale grave feciorului său, nu poate fi acceptată, or, în cadrul judecării cauzei penale, instanța de fond a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 364¹ Cod penal, corect dispunând examinarea cauzei într-o procedură simplificată.

Instanța de apel a menționat referitor la pedeapsa penală stabilită inculpatului Ilnițchi Iuri, care este obiectul nemijlocit al apelului declarat de apărător, că aceasta a fost aplicată de către instanța de fond în strictă conformitate cu prevederile legale, stipulate la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a conchis că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de fond a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 Cod penal ce stabilesc scopul pedepsei penale și rolul ei asupra corectării inculpatului, prevenind comiterea de către el pe viitor a altor infracțiuni. La fel, instanța de fond a ținut cont și de prevederile art. 75 Cod penal ce stabilesc criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, cum sunt: vârsta înaintată a inculpatului, recunoașterea de către el la faza judecării cauzei a faptei comise și căința sinceră în legătură cu urmările survenite, lipsa antecedentelor penale și aportul adus de către inculpat societății. Nu în ultimul rând, instanța de fond a ținut cont și de starea precară a sănătății inculpatului, confirmată de către apărare în instanța de apel prin actele medicale prezentate.

Instanța de apel a reținut că, potrivit art. 16 alin. (5) Cod de procedură penală, infracțiunea comisă de inculpat (art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal) se califică ca fiind una deosebit de gravă, pentru care legiuitorul a prevăzut exclusiv pedeapsa închisorii pe un termen de la cinci la cincisprezece ani, în privința căreia sunt inaplicabile prevederile art. 79 și 90 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a conchis, că, ținând cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de fond a redus pedeapsa inculpatului în limitele admisibile de lege, aplicându-i doar patru ani închisoare, astfel acesta beneficiind deja de reducerea pedepsei penale. O altă modalitate de atenuare a acesteia, legiuitorul nu a prevăzut, ceea ce face absolut neîntemeiată cerința apărării privind atenuarea pentru inculpat a pedepsei penale, cu posibilitatea liberării lui de sub arest.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, fără a invoca prevederile art. 427 Cod de procedură penală, la data de 17.12.2015

inculpatul Ilnițchi Iuri declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei, cu dispunerea achitării sale.

În motivarea recursului inculpatul a indicat următoarele argumente:

- nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, motiv din care urmează a fi achitat;

- a indicat despre cele întâmplate că: a acționat pentru a-și apăra soția care a fost agresată de fiul lor; menționează că a reacționat astfel apărându-se de agresiunea fiului împotriva sa; după conflict el și soția au rămas acasă, iar fiul lor s-a dus să consume în continuare băuturi alcoolice; fiul fiind în stare de ebrietate pe drum acesta adesea cădea;

- se află în detenție de aproximativ 2 ani, iar aflarea sa în condiții de detenție îi înrăutățește starea sănătății;

- menționează că este participant la lichidarea consecințelor catastrofei de la C.A.E. Cernobîl, este invalid de gradul II, starea de sănătate fiind precară, diagnosticat cu cancer și epilepsie;

- a declarat, că a mers la recunoașterea faptei, pentru că i s-a promis că nu va fi atras la răspundere penală;

- fiul său fiind partea vătămată a declarat în instanța de judecată că nu are pretenții față de inculpat.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând declararea inadmisibilității acestuia ca fiind depus peste termen.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțată integral la 02.07.2014, în prezența procurorului, inculpatului Ilnițchi Iuri și a avocatului său Violina Munteanu, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată și

recipisa semnată de aceștia privind recepționarea copiei de pe decizia motivată (f. d. 133, 141).

Potrivit art. 231 alin. (1) Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. Alin. (2) prevede că la calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. Alin. (3) prevede că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 03.07.2014 și se epuizează la 02.08.2014, iar recursul ordinar a fost declarat de către inculpat la data de 17.12.2015 prin intermediul Oficiului Poștal, fiind înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la data de 21.12.2015, cu numărul de intrare 01-3092 (f. d. 154-155, 163).

Din cele expuse supra, instanța de recurs conchide că recursul ordinar declarat de inculpatul Ilnițchi Iuri este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

În acest sens Colegiul penal statuează că, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatînd încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de inculpatul Ilnițchi Iuri, din motiv că este depus peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin.(1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul **Ilnițchi Iuri Vladimir**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 iunie 2014, în cauza penală în privința lui, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de **07 iulie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir